

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet Ett förändrat regelverk för framtidens el- och gasnät (SOU 2023:64)

Ert dnr KN2023/04245

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har beretts tillfälle att yttra sig över utredningen *Ett förändrat regelverk för framtidens el- och gasnät* (SOU 2023:64).

LRFs medlemmar driver tillsammans ungefär 65 000 företag och det gröna näringslivet står för nästan 4 procent av Sveriges BNP. Gemensamt för företagen i de gröna näringarna är att de har sin bas i jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö. Dessa företag kan erbjuda samhället resurser för en hållbar utveckling och tillför Sverige stora värden i form av mat, energi, arbetstillfällen och miljönytta. Det gröna näringslivet är en grundförutsättning för att bekämpa klimatförändringarna.

De gröna näringarna är de enda som både kan fånga och lagra koldioxid från atmosfären och samtidigt leverera förnybara råvaror till drivmedel, förnybar energi, nya material och kemikalier. Det är viktigt att potentialen i det gröna näringslivet tas tillvara för att ställa om samhället till en biobaserad och cirkulär ekonomi.

LRF:s synpunkter

Utredningen *Ett förändrat regelverk för framtidens el- och gasnät* (SOU 2023:64) har initierats för att anpassa det svenska regelverket till gällande EU-rätt.

LRF delar uppfattningen att det finns ett behov av att närmare reglera elnätsföretagens intäktsramar för att skydda kunderna från monopolprissättning, öka förutsägbarheten och minska behovet av rättsprocesser. Nuvarande system tillåter avgifter betydligt över elnätsföretagens faktiska räntekostnader, marknadsrisk och kapitalkostnader, där de senare baserats på nuanskaffningsvärden minus åldersavdrag.

LRF tillstyrker utredningens förslag att Energimarknadsinspektionen bör få större befogenheter att självständigt utforma metoder för och fastställa elnätsföretagens intäktsramar och därmed möjligheten att införa ett starkare kundperspektiv i elnätsregleringen.

LRF välkomnar vidare utredningens förslag som syftar till att effektivisera domstolsprövningarna.

En ökad elektrifiering ställer höga krav på nätkapacitet. Det är väsentligt att kraftförsörjningen är stabil, vilket kräver upprustning och utbyggnad av lokala-, regionala- och transmissionsnät. Dock får inte detta göras på bekostnad av markägares rättigheter i en tid då anspråken på mark för andra ändamål än jord- och skogsbruk ökar. Ersättningarna för markintrång och expropriation måste höjas markant och ersättningsystemet moderniseras. Till detta måste markägare få vara del av planeringen av utbyggnad av kraftnät i ett mycket tidigare skede än idag. Därför bör Svenska kraftnät ges tydliga uppdrag kring behovet av samråd i tidigt skede.

LRF avstyrker förslaget till slopad nätnyttoersättning. Utredningen föreslår ett borttagande av bestämmelsen om rätt till ersättning för mindre elproducenter, s.k. nätnyttoersättning. Detta förslag kommer främst att drabba småskaliga elproducenter – i första hand ägare av solelsanläggningar – som kommer att få försämrade ekonomiska förutsättningar.

Ersättningen från nätföretagen har till syfte att kompensera producenter för den nytta deras anläggning tillför i nätföretagets ledningsnät. Den ger producenterna incitament att etablera sin anläggning så att den ger mesta möjliga nätnytta för hela energisystemet. Istället för att försämma de ekonomiska förutsättningarna för småskalig elproduktion bör de förbättras. Här kan även t.ex. gynnsammare regler för s.k. energigemenskaper övervägas.

Stockholm den 5 februari 2024

Magnus Kindbom
Enhetschef

Johnny Kjellström
Näringspolitisk analytiker

Kopia till
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se